

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati. Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

S prilogo „Domoljub“.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.) Denar naj se pošilja pod napisom: **Upravništvo „Mira“ v Celovcu,** Vetrinjsko obmestje št. 26. **Naročnina naj se plačuje naprej.**

Leto XXIII.

V Celovcu, 7. aprila 1904.

Štev. 14.

Naše ljudske šole.

„Srečno svojo pot hoditi ima mladino dobra šola učiti.“
A. M. Slomšek.

IV.

Učni jezik ljudske šole.

Ker je učni jezik za šolo tolikega pomena, je potrebno, da se s to točko bavimo natančneje. Pred vsem je potrebno vedeti, kaj je učni jezik. Veliko ljudi je o tem izrazu čisto na nejasnem in mnogi niti ne vedo, da je učni jezik čisto nekaj drugega kakor učni predmet. Kaj je tedaj učni jezik in kaj učni predmet? — Učni predmet imenujemo vse tiste reči, katerih se otroci učijo v šoli. Krščanski nauk, branje, pisanje, računanje . . . vse te reči so učni predmet; tudi slovenski in nemški jezik sta na naši št.-Jakobski šoli učni predmet, ker se šolarji šent-Jakobske šole učijo slovenskega in nemškega jezika. — Učni jezik pa je tisti, v katerem učitelj šolarje uči; s katerim z njimi govori in jim razlaga to, kar je uči. Šola, v kateri učitelj z otroci govori slovenski, ima slovenski učni jezik; šola pa, v kateri učitelj z otroci govori nemški ali laški ali francoski, ima nemški ali laški ali pa francoski učni jezik. Tako je na šoli v Št. Jakobu do sedaj slovenski učni jezik, v tako imenovanih utrakvističnih šolah pa je slovenski učni jezik edino le v I. razredu (to je v 1. in 2. šolskem letu), in še tam ne za vse; od II. razreda naprej je pa skoraj na vseh utrakvističnih šolah že nemški učni jezik in so tam večinoma trdi Nemci za učitelje.

Jezik, in sicer učni jezik je sredstvo, je orodje, s katerim šola uči in vzgaja — zato mora tudi jezik, kakor vsako orodje, biti primeren in sposoben za svoj namen, to je: biti mora takšen, s kakoršnim šola otroke najlažje in največ more učiti ter vzgajati. Kateri pa je ta jezik? **To je edino in samo le materni jezik šolarjev!**

„Ali je res mogoče, tako je govoril na II. štajerskem katoliškem shodu dr. Fr. Gutjahr, ali je res mogoče, da bi pravično in pametno misleč človek imel za uzor, za ideal takšno šolo, v katerej otroci prvega pouka nimajo v svojem materinem jeziku!“ — Prvi pouk, slovenski stariši, je pouk

v ljudski šoli, in ta pouk, pravi profesor dr. Gutjahr, mora biti v materinej besedi šolarjev; vsak pameten in pravičen človek mora to priznati in le tisti, ki drugemu želi krivico ali ki ni pripravi pameti, more zahtevati, naj se v ljudski šoli šolarji poučujejo v kakem tujem jeziku.

Je pa to tudi čisto jasna stvar, katero takoj vidi vsakdo, ki ni slep in strasten. Saj menda ne bode potrebno še le na dolgo in široko dokazovati, da če hočem komu kaj dopovedati in če hočem, da me razume, mu moram to povedati v taki besedi, v kateri me razume. Kaj neki bi rekli vi, krščanski stariši, ko bi vam v nedeljo začel pridigovati v latinskem jeziku? Najprej bi pač majali z glavami in bi rekli: no, ali so gospod znoreli ali kali, saj vendar vejo, da latinsko ne zastopimo. Ko bi pa le ne odjenjal vam latinsko govoriti, bi nazadnje pač rekli: e kaj bomo poslušali, ko ničesar ne razumemo — in popihali bi jo iz cerkve; saj je prazno poslušanje, če ga ne razumemo, bi rekli in bi šli.

Glejte, kar velja za vas, ki ste že odrastli in že pri pameti, to velja tudi in velja še veliko bolj za otroke, ki imajo še veliko manj pameti inki še veliko manj vejo, kakor vi. Tudi šolarji morajo razumeti, morajo to, česar se naj učijo, zastopiti — drugače poslušajo zastoplj in se ne naučijo ničesar. Zato se misijonarji, ki grejo med divjake oznanovat sv. vero ter med njimi ustanavljat šole, najprej naučijo jezik tistih ljudstev, ker vedo, da bi njihove pridige bile prazen in njihov pouk brezuspešen, če bi pridigovali in učili v tujem jeziku. Zato imajo vsa ljudstva v svojih šolah za učni jezik svoj materni jezik in ni še bilo slišati, da bi kje na celem svetu Nemeč svoje otroke počeval s slovenskim jezikom, lah pa z nemškim . . . Uk je sploh težak; posebno nekateri otroci — in njih število ni ravno majhno — se učijo le z veliko težavo, sila počasno. Kaj pa še le potem, če otrok tega, česar se naj uči, niti ne zastopi? To potem ni več uk, to je brezumna dresura, brezumno navajanje, kakor navajamo tudi živali, da izgovarjajo nekatere besede, četudi jih ne umejo.

Učni jezik ljudske šole mora biti materni jezik šolarjev zato, ker šolarji ta jezik zastopijo ter vsled tega zastopijo tudi pouk in se lahkeje in več učijo. Pouk v kakem drugem,

otrokom še tujem jeziku je šolarjem neumljiv, zato sila težaven in več ali manj brezuspešen. **Šolar mora umeti učitelja, učitelj pa šolarja!**

S tem nikakor ne trdim, da bi se otroci v ljudski šoli ne smeli učiti nobenega drugega jezika, izven materinega. Nasprotno priznavam, da je vsled dejanskih razmer včasih koristno, da se šolarji poleg svojega materinega jezika učijo tudi še drugega — a učni jezik mora vselej in po vseh ljudskih šolah biti le materni jezik šolarjev, drugi jezik pa naj se uči kot učni predmet. Tako je za nas koroške Slovence dobro in koristno, če znamo tudi nemški; zato je čisto prav, da se v naših ljudskih šolah otroci učijo tudi nemškega jezika — ni pa prav, da je po naših šolah nemški jezik učni jezik; ni prav, da v naših ljudskih šolah učitelji otroke poučujejo s pomočjo nemškega jezika — in ni prav in gorostasna krivica je, da so na naših ljudskih šolah, katere obiskujejo skoraj izključno le slovenski otroci, trdi Nemci za učitelje! Kako naj otrok zastopi tuj jezik, katerega še nikoli ni slišal — in kako naj zastopi trdonemškega učitelja in kako naj trd Nemeč zastopi trdoslovenskega otroka? In vendar je tako za pouk kakor za učenje neobhodno potrebno, da se učitelj in učenec eden drugega zastopita.

Ravno tako zahteva tudi vzgoja za slovenske šolarje slovenski učni jezik. Vzgoja mora pred vsem vplivati na srce in na voljo otrokovo. Vsakdo pa bo priznal, da le beseda, katero razumemo, najde pot k srcu, beseda pa, ki mi je neumljiva, gre k večjemu do ušes in skoz ušesa; do srca ne seže in ne more seči, ker nikdar ni prisrčna.

„Pač srcu le domači glas Mehko se in sladko prilaga; On srcu pravi ves izraz In spet mogočno k srcu sega!“

G. Gregorič.

Sv. cerkev upošteva to dejstvo: zato pri svojem pouku povsod, kjer ima proste roke, rabi edino le materni jezik poslušateljev; tako dela v šoli in tako dela tudi v cerkvi. Ko je svoj čas bivši naš deželni predsednik Schmidt-Zabišew od tedanjega škofa Petra Fundra zahteval, naj vpelje v slovenske šole nemški ali dvojezičen katekizem; mu je knezoškof odločno odgovoril: „Die Religion ist mir zu heilig, als das ich sie zu Germanisierungs-

Podlistek.

V o l k.

(Iz francoskega.)

Pripovedoval nam je zadnjič po obedu stari marquis d'Arville sledečo povest. Lovili so jelene. Marquis se edini ni udeležil lova. Med celim obedom se ni o ničem drugem govorilo, kakor o lovih. Celo ženske so poslušale vneto krvave in včasih prav neresnične povesti, in govorniki so posnemali s kretnjami spopad in boj z zverino in govorili z grmečim glasom.

„Gospoda, jaz nisem bil nikoli na lovu, kakor tudi moj oče, stari oče in praded ne. Zadnji je bil sin moža, ki je več lovil, kakor vi vsi skupaj. Umrl je leta 1764., in jaz vam bom povedal, kako je umrl.“

Imenoval se je Jan, bil je oženjen in stanoval s svojim mlajšim bratom Francem na našem gradu v Lotaringiji, sredi gozda. Franc je ostal iz ljubezni do lova neoženjen. Lovila sta oba dan in noč, poleti in pozimi; ljubila sta samo lov, nista razumela ničesar drugega, govorila samo o tem in samo za to živela.

Vsako motenje pri lovu sta si strogo prepovedala, in ko je moj praded na svet prišel, ko je njegov oče ravno lisico lovil, ni prekinil d'Arville niti eden trenutek lova; temveč samo klen: „Ta nepridiprav bi bil tudi lahko do konca lova počakal!“

Njegov brat Franc je bil še strastnejši lovec. Komaj je zjutraj vstal, je obiskal pse in konje in potem je streljal okoli grada tiče, dokler se nista odpravila druge zveri lovit.

V okolici so ju imenovali le gospod grof in mladi gospod. Oba sta bila neprimerno velika, koščena, močna, zivahna in strastna. Če sta se za lov na konje vsedla, je bilo vselej veselje, ta dva velikana gledati.

Leta 1764. je bila nenavadno huda zima, in volkovi so bili divji. Zaletavali so se v kmete, ki so se zamudili, lazili okoli sel, tulili od jutra do večera in praznili hleve.

Tedaj se je zaslislalo po deželi o nekem velikanskem volku s sivkastobelim kožuhom, ki je dva otroka požrl, neki ženi roko razmesaril in vse pse-čuvaje po deželi podavil. Vsi ljudje so bili v hudem strahu. Nihče si ni upal ponoči iz hiše.

Brata d'Arville sta sklenila, poiskati ga in ga ubiti, ter sta radi tega povabila vse plemiče na velik lov. Zastonj so gozdove posekali, nikjer ga niso mogli najti. Streljali so pač volkove, toda pravega ni bilo med njimi in vsako noč po lovu je napadel kakega potnika, ali pa je požrl kako živinče. Nekega dne je pa vdrl v grajski hlev in požrl vse najlepše prašičke. Brata sta divjala in srdita sta se podala na lov. Od jutra do večera sta prodirala goščave, ne da bi našla sled. Srdita sta se vrnila slednjič domu. Čudila sta se, da ju je volk tako prevaril in napadel ju je strah.

„To ni navadna žival“, je rekel starejši, „človek bi mislil, da ima pamet kakor ljudje.“

„Mlajši je odgovoril: „Morebiti bi morala dati kroglje škofu blagosloviti.“

Potem sta zopet molčala.

Čez nekaj časa spregovori zopet Jan: „Glej, kako je sonce rdeče. Gotovo še naredi danes volk kakšno škodo.“

Ni še izgovoril, ko se njegov konj naenkrat vzpne. Širok grm se pred njima odpre in pokaže se jima velika siva žival, ki zbeži po lesu.

Oba veselo vzklikneta in se spustita za njo. Letela sta skozi grmovje, po bregu navzdol in pihala močno v lovske trobente.

Tu naenkrat zadene moj praded s čelom ob močno vejo, ki mu zdrobi črepijo; s krikom pade na tla in med tem njegov konj plašen zbeži in izgine v temnem lesu.

Franc takoj ustavi konja, skoči na zemljo in objame brata, katereimu teče kri zmešana z možgani iz rane. Bratovo glavo položi v naročje in dolgo časa opazuje mrtvega brata. Počasi ga prevzame strah in položi brata navprek na sedlo, sede na konja in odjaha domu.

Kar naenkrat se prikaže postava v temi: zver! Strah ga prešine, nekaj mrzlega, kakor kapla vode, mu zdrkne po hrbtu navzdol in boječe se prekriža. Slučajno pogleda na mrtvo telo pred seboj; polasti se ga strašna jeza. Vzpodbode konja in zdirja za volkom.

Čez grmovje, jarke, skozi gozd dirja za njim in nepremično gleda nanj. Tudi njegov konj, kakor se mu zdi, diha moč in jezo. Zdaj se zaženeta lovec in zver iz gozda v neko dolino, ki jo oklepajo visoke skale, nobenega izhoda ni in volk se obrne.

Veselo zakriči Franc in skoči z lovskim nožem v roki s konja.

zwecken gebrauchen liesse“ („vera mi je preveč sveta in ne pustim je rabiti za ponemčevanje“). Istotako je naš kn. šk. ordinarijat lani, ko je deželni šolski svet za nekatere šole zahteval tudi za krščanski nauk nemški učni jezik, to odločno odklonil. — Enako bi morale govoriti in delati tudi ljudska šola, ki nima namena Slovence ponemčiti, ampak je poučevati in vzgajati, kar je mogoče, kakor smo slišali, le s pomočjo materinega učnega jezika. (Dalje sledi.)

Vspehi naših šol.

Državna statistika zadnjega ljudskega štetja nam podaja prav zanimive številke. V tretjem zvezku te statistike nahajamo posebno zanimive reči o naših šolah, v slovenskem delu naše dežele. Pri otrocih od 10 do 20 let starih je vsega skupaj med Nemci analfabetov (t. j. takih, ki ne znajo brati in pisati) 2182, med Slovenci pa 1765, to se pravi pri Nemcih so med 100 prebivalci 4-1, med Slovenci pa 10-5, torej bolj kot polovica več, kakor pa nemških.

„K. Z.“ piše sledeče: Torej je med Slovenci kljub sedanji šoli več kot polovica več analfabetov kakor pri Nemcih. Učni uspeh je pri Slovencih tudi v sedanji šoli veliko slabši kakor pri Nemcih na Koroškem. To pove zadosti, da sedanja šola pri Slovencih ne doseže svojega namena. Tudi med 20 do 30 let starimi ni veliko boljše. Pri Nemcih je namreč med 1000 ljudmi 73 analfabetov, med Slovenci pa 103. Torej v kljub temu, da imamo šole že od l. 1870., se nahaja med Slovenci bolj kot polovica več analfabetov, kakor pri Nemcih. Število analfabetov pri ljudeh od 30 let naprej je seveda še večje, toda pri Slovencih le za slabo polovico več, kakor pri Nemcih. Z drugimi besedami, šola se zboljšuje, toda pri Slovencih ne v tistem razmerju, kakor pri Nemcih!

Ali nam ne povejo te številke dovolj? Dokler ni bilo šol, je bilo razmeroma manj analfabetov, kakor pa sedaj. Kaj porečete k temu modri gospod nadzvojitelj Palla, in drugi nadzorniki, ki nimate nikoli zadosti besed v hvali in izvrstnih uspehih svojih ponemčevalnic? Kdo poneumlja naše ljudstvo, kdo ga zadržuje v omiki? Če pojde to tako naprej, potem nas seveda morajo Nemci v izobrazbi prekašati. Dajte nam take šole, kakoršne zahtevamo, potem bomo pa pokazali, da znamo več, kakor hruške peč.

Vojska med Rusi in Japonci.

Zopet so se izjalovili japonski poskusi, zapreti vhod v portartursko luko. Dne 27. p. m. dospela je namreč carju iz Port Arturja sledeča brzozavka, katero je poslal podadmiral Makarov: „Naznanjam najudanejši Vašemu Veličanstvu, da je v pretekli noči, in sicer okoli dveh popolunoci, sovražnik zopet hotel zapreti vhod v portartursko luko. V ta namen priplule so proti vходу v luko štiri velike trgovske ladje, katere je spremljalo šest japonskih torpedovk. Sovražne ladje pa so se vsled svetlobnih metalcev še pravočasno opazile, in začelo je koj streljanje z naših ladij „Bobr“ in „Ovražnij“, kakor tudi iz naših baterij. Boječ se, da bi se posrečilo

S šestinasto dlako in z vpognjenim hrptom ga čaka zver in njene oči se svetijo kakor zvezde. Toda pred bojem prime lovec brata, ga nasloni na skalo in mu zakriči v uho: „Pazi Jan, pazi!“

Volk se ne brani več, mrtev je, Franc ga vzame in ga nese pred mrtvega brata ter zakliče s tresočim se glasom: „Tu, Jan, tu, tu je, vzemi ga!“

Potem naloži obe trupli in odjaha domov. Jokajoč in smijoč se, pride v grad. Veselo kriči, ko pripoveduje o volkovi smrti, in joka se in si ruje brado, ko pripoveduje o bratu. In večkrat v poznejših časih je rekel: „Ko bi bil moj brat videl, kako sem ga davil, bi bil gotovo mirno umrl!“

„Vdova mojega pradeda je vlila svojim sinovom gnus do lova v srca, ki se je podedel od očeta na sina.“

Marquis d'Arville je umolknil. Nekdo je vprašal: „To je pravljica, ni res?“

In pripovedovalec je odgovoril: „Jaz vam prisežem, da je vse od kraja do konca res.“

Smesničar.

* **V gostilni.** Gost: „Ali se ne sramujete postaviti pred me tako razbit krožnik?! Oštirka: Boga zahvalite, da je tak; ali ne veste, da je bil včeraj pri nas semenj in da so se stepili.“

* **Pod oblastjo žene.** Gost (tiho natakarku): „Zakaj ste prinesli onemu gospodu pri sosednji mizi poleg piva tudi čašo vode? Natakark: „Izmije si z vodo usta, da žena ne ovoha piva.“

* **Natakark:** „Oprostite, vaš goldinar je ponarejen.“ Gost: „Vaše vino tudi.“

sovražnim ladjam pretrgati vrsto naših ladij, se je poveljnik torpedovke „Silny“, poročnik Kriwitzky, zagnal s svojo torpedovko proti sovražnim ladjam ter izpustil jedno torpedo proti prvi ladji, katero je torpoda tudi zadela in jo tako poškodovala, da je kmalu na to utonila. Ravno tako so utonile tudi ostale ladje in sicer daleč preč od vhoda v luko. Nato je začel boj med rusko torpedovko „Silny“ in med šestimi sovražnimi torpedovkami. Ubit je bil inženjer Svirev s šestimi mornarji. Ranjen je bil poveljnik ladje ter dvanajst mornarjev. — Proti jutru so se opazile japonske oklopnice in več križark. Odplul sem s svojo eskadro nasproti sovražniku. Ta japonski poskus, zapreti vhod v luko, izjalovil se je zopet vsled energičnega odpora, na kateri so Japonci naleteli pri naših vojnih ladjah, kakor tudi pri naših baterijah. Vhod v luko je popolnoma prost. Na krovu potopljenih ladij bilo je več topov. Moštvo sovražnih potopljenih ladij se najbrže ni rešilo. Streljanje je prenehalo šele ob 4. uri zjutraj. Ob 5. uri so se sovražne torpedovke zopet prikazale na južni strani Port Arturja. Mi smo začeli zopet streljati. Ob 6. uri zjutraj pa se je prikazala na morju sovražna eskadra in naša ji je šla nasproti. Ob 6. in pol uri so začele baterije streljati. Ali streljanje in bombardiranje prenehalo je v kratkem času, ker se je sovražna eskadra umaknila proti jugo-vzhodu, najbrže zaradi tega, ker se ni hotela spustiti z nami v boj. Ob 10. uri predpoludne pa ni bilo videti več sovražnih ladij.“

Japonski vojni psi. Japonci so po evropskem vzorcu tudi pse izvežbali za vojne svrhe ter so cele trupe takih psov privedli seboj v Čemulpo, odkoder jih razpuščajo na vse strani. Te pse rabijo največ za prenašanje poročil. Zato imajo psi obešene na vratu usnjate torbice. Kakor se trdi, znajo ti psi dobro razločevati uniformo sovražnikovo od one domačih vojakov. Čim slute tujca v bližini, naznanjajo to z lajanjem, dočim so povsem tihi, ako nosijo kako poročilo.

Boji na suhem.

Sedaj se je utajal led in Japonci bodo v kratkem prišli pred mesto Niučang, na katerega imajo že dalj časa hudo piko, ker od tam bi bilo prav pripravno prodirati proti Mukdenju, v srce Mandžurije. Drugi oddelki bi pa prekoračili od vzhoda reko Jalu in bi tako zgrabili rusko armado od dveh strani. Ta načrt je jako lep, a ne verjamemo, da bodo Japonci še v Niučangu gospodarili, ker mesto je izborno utrjeno. Vhod v reko Liao, ob kateri Niučang leži, imajo namreč Rusi podložen s strelbami, pogreznili so ondi tudi nekaj ladij, da Japoncem ne bo lahko delo priti dalje. Zgradili so nove utrdbe in ob reki izborno trdnjavo.

S prodiranjem v Koreji so Japonci nekoliko prenehali, kakor sedaj poroča poveljnik ruskih konjiških predstraž general Miščenko. Te imajo ravno nalogo priti do sovražnika in ga opazovati. Dne 22. sušca je odposlal dve stotnji kozakov z namenom, da poizveste, kako močne so sovražne čete, ki so prekoračile reko Čingčangan. Poldrugo vrsto (skoro 2 km) od Pakčena so videli 30 sovražnih jezdecev; ko so se jim približali, se je prikazala še tropa pešcev. Kozaki so poskakali s konj, se razdelili v dva oddelka in pričeli streljati na to japonsko predstražo. Padel je en japonski častnik in en prostak. Po več streljih se je kozaska patrulja umaknila, ker je sovražna pehota dobila novih moči. Dognali so, da je Pakčen od sovražnika zaseden; na desnem bregu Pakčengana se pa nahajata dve sovražni stotnji pešcev in dva eskadrona konjikov. V mestu Andžu je že kakih 3000 Japoncev. V Činampo vedno dohajajo sovražne vojne in prevozne ladje. V Činampo došle japonske čete pošiljajo proti Pjongjangu, odtod v Nasan in Kangege. General Smirnov poroča iz Port Arturja od 24. marca: Stotnja prostovoljcev je pri Vitsinu napadla 50 mož broječo čunguzko četo in jo popolnoma razbila. Na naši strani ni bilo izgub.

Ruska in japonska armada se približujeta druga drugi. Boji s prvimi oddelki so se že pričeli. Nekaj ruskih oddelkov je še vedno v Koreji, a se umikajo nazaj proti severu. Ako se tudi Japoncem posreči namera izkrcati svoje čete pri Niučangu in ako bi tudi te dni prekoračili reko Jalu, bi se nato vršili le posamezni manjši boji, glavnega spopada obeh armad n. pr. v okolici Liaojanga ali Mukdena pa ni pričakovati pred šestimi tedni.

Ako Japonci še pri nameravanem izkrcanju čet pri Niučangu ali pa že pri prekoračenju reke Jalu dožive občutne poraze, tedaj je mogoče, da bo vojska hitrejšje končana, v slučaju, da pa dosežejo takrat uspehe, tedaj se prične prava velika vojska, ker Rusija ne bo odnehala in bo storila vse, da porazi prodirajoče Japonce.

Le počasi se bje boj v vzhodni Aziji, ruski orel razpenja in širi krila, predno more streti japonsko podgano, ki leze iz morja in kobaca na suho. Že sedem tednov je preteklo od noči, ko so japonske torpedovke prvič bruhnile ogenj proti ruskim ladjam,

a od tedaj še ni nobena bojujoča stranka podvzela odločilnega koraka. Rusi vozijo nove čete na bojišče, in Japonci se zadovoljujejo s poskusi, da zapro portartursko luko. Rusija pa se pripravlja na dolgotrajno vojsko, v lukah Vzh. morja hiti z zgradbo novih vojnih ladij, katerih pa ne more dokončati tekom leta. Iz Evrope pošilja nove ladje v vzhodno azijsko vodovje in sploh dela tako dalekosežne priprave, da se zdi, da se hočejo ruske čete vreči celo na japonske otoke, in da se sklene mir na lastnem ozemlju napadovalčevem.

Dopisi.

Beljak. (Delitev slovenskega pomožnega odbora.) Dne 25. in 27. marca t. l. je razdelil pomožni odbor nabrani denar za po povodnji oškodovane v Kanalski dolini in sicer: V Žabnicah 11 osebam 190 kron, v Ukvah 118 osebam 1213 kron in v Lipaljavasi 28 osebam 548 kron, torej skupaj 1951 kron. Delilo se je v primeri k škodi posameznika.

Brcna. (Prigodna smrt.) Dne 27. sušca je v Gorici v bolnišnici usmiljenih bratov umrl Jožef Mörtl, šestošolec na beljaški gimnaziji. Že v jeseni je začel na pljučah bolehati in upajoč, v toplejšem kraju pred okrevati, se je pred nekoliko tedni podal v Gorico, toda le — umreti. Rojen na Brcni je rajni že kot fantek se lepo vedel in posebno pri sv. maši z veliko pobožnostjo stregel. Nadarjen, kakor je bil, se je iz domače ljudske šole podal kar naravnost na gimnazijo v Beljak in se tam jako pridno šolal, kakor jasno potrjujejo njegova spričevala z odliko. Razun nadarjenosti in pridnosti je njega kinčala neka redka naravna resnoba in ni čuda, ako je bil priljubljen učenikom in sošolcem. Kot rojen Slovenec je ljubil svoj materin jezik in dobro napredoval v slovenščini. Bil je ljub Bogu in ljudem, njegov spomin naj bo blagoslovljen.

Žabnice. Snega imamo danes 2. aprila še 95 cm, torej blizu 1 meter. Imamo belo veliko noč. Padlo ga je to zimo izredno veliko, skupaj 4-62 metrov. Smelo trdim, da je padlo tukaj največ, ne le na Koroškem, ampak v celem Avstriji v enaki visočini (800 metrov nad morjem). Spomlad mora tudi za nas priti in se že približuje brzim korakom.

Področica. (Razno.) V predoru delo hitro napreduje. Zdaj delajo v trdem kamenju in so minuli teden na dan dodelali 7 metrov ter prišli že nad 3400 metrov daleč. Zunaj predora se radi snega le malo dela. — Tukajšnji trgovci, ki so se zbrali od vseh mogočih vetrov sveta, tožijo zdaj o slabi kupčiji, in željno pričakujejo toplejši čas, ko pride zopet več delavcev. — Kap je zadela mladega, pridnega nadzornika delavcev, Klemšarja. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi. — Zadnji čas je bilo med delavci manj izgredov. Dne 22. sušca pa so radi težke telesne poškodbe prijeli tri delavce. — Te dni so med delavci prijeli Janeza Verhovnika, ki je ušel (desertiral) od 17. pešpolka v Celovcu in šel med delavce. Prepeljali so ga v Celovec. — Pravijo, da se napravi za otroke delavcev zasilna šola in da se za to porabi stara kapelica v gradu kneza Liechtensteina.

Boden pod Vrtačo. (Smrt. — Nesreča.) Dne 8. t. m. je umrl nagle smrti Anton Kropivnik, znan pod imenom „Bodnarjev Toni“. Bil je pijanec prve vrste, in še zadnji dan si ga je precej privoščil. Vzrok njegove smrti je žganje. — Dne 22. marca se je po neprevidnosti ponesrečil v Mezanovem mlinu Valentin Obilčnik p. d. stari „Mark“. Zgrabil ga je mliniski kamen in mu desno roko hudo razmesaril. Ponesrečenca so prepeljali v deželno bolnišnico v Celovcu.

Velikovec. („Velikodušen“ dar.) Tukajšnja mestna hranilnica je darovala za po zadnji povodnji oškodovane v velikovškem okraju beri in reci 100, t. j. en sto kron! Tako beremo v uradnem listu št. 75. Koliko je v tem zavodu kmečkega denarja, a so tudi res — „velikodušni“ ti gospodje pri mestni hranilnici. Samo povedo naj še, kdo je dobil ovo veliko podporo!

Dožlavs. (V znamenju neznačajnosti in sile.) Minul je volilni boj in zopet je vse mirno. Dolgo so trajale priprave. Imela bi se volitev vršiti že dne 4. februarja t. l., pa v zadnjih osmih dneh je bila preložena. Nočemo raziskavati, zakaj je bila preložena. Gotovo pa je, da bi bili tedaj liberalci pogoreli. Vsled novega zapisnika je slovenska stranka zgubila v drugem volilnem razredu pet volilcev, ki so bili odločilni. Dober vspeh te preložitve pa je bil, da se je razna drobolska gospoda, ki je bila do tedaj kakor pes in mačka, sprijaznila in si podala roke k skupnemu delu. Dan volitve se je vedno bolj bližal. Nemška gospoda si je mislila, bo že šlo, saj bodo za nas delali napredni kmeti in drugi ljudje lovskega poklica. Pa bil je slab „kšeft“, ti ljudje so morali spoznati, da ne vživajo nobenega zaupanja. Torej so morali go-

spodje sami poseči vmes. Vedeli so, da se dá z denarjem dosti opraviiti, in kjer ta ne izda, tam naj pomaga sila. Neki liberalni kmet v Sinčivasi je hotel podkupiti našega volilca z 20 kronami, katerih še sam ni imel, ampak jih je moral izposoditi. Ponujal mu je lepi bankovec, pa kmet je prav odgovoril, da svojega prepričanja tudi za 100 goldinarjev ne proda. Neki vdovi so se obljubovali 3 desetaki, ako dá liberalcem pooblastilo. Neki „profesor“, ne vemo odkod, je rekel neki ženski, da se ji odpustijo v nemški posojilnici obresti za eno leto, ako dá njim pooblastilo, pa odgovorila mu je, naj ohrani za se judežve groše. Največ je menda trpel g. „dohtar“, ki je tudi sam posegel v agitacijo; imel je nekaj sreče, ker so ljudje sem ter tja še tako nespametni, da se iz raznih vzrokov zdravnika boje; pa naj na dotične svoje vspehe nič kaj ponosen ne bo, kajti to so bili ponajveč sadovi bojazni pred zamero. Drugi zopet so bili prisiljeni. Tako je pripovedovala neka posestnica, da celo noč ni mogla spati, ker je dala onim pooblastilo, pa dala ga je, ker bi je sicer ne bili izpustili. Pa vkljub takemu pritisku so imeli le slabo upanje. Cesar pa s silo in z obljubami niso mogli doseči, k temu jim je pripomogala neznačajnost, ki se je očitno kazala na dan volitve. — Kako je liberalcem utripalo srce, ko niti enega njihovih ni manjkalo! Oni, ki so se popred rotili in takorekoč prisegali, da se volitve ne udeležijo, vsi so bili navzoči, kar jih pa ni prišlo, po te so šli z vozovi. V Kazaze in Priblovas, za katere se liberalci sicer tako malo zmenijo, so poslali na vse zgodaj vozove, četudi zastoj. — Rižnarjev „šimel“, ki je moral isti dan letati od vasi do vasi, je gotovo dobil zvečer pol birnja ovsa med tem, ko je njegov gospodar od nemškega navdušenja prevzet zabavjal v temno noč čez „črne“. Z velikimi črkami moramo pa zapisati med može Konečnikovo ime v Šent-Markžu. Ta je dal pooblastilo nam in zmiraj trdi, da se je na stare dni spame-toval — pa glej, zahteval je pooblastilo nazaj in ga dal nasprotnikom! Čujte, ta mož je občinski odbornik v slov. škocijanski občini. Konečnikovi oče! ako imate še sploh kaj značaja v političnem oziru, je vaša prva dolžnost, da to častno mesto v čisto slovenski občini takoj odložite! Po enega so se peljali celo tja čez Dravo, pa tudi zastoj. Po druge so se vozili ne samo enkrat, ampak po štirikrat. Taka je bila ona slavna zmaga sile in neznačajnosti! Nesrečna je bila za nas tudi razdelitev po razredih; ker plačuje železnica 2500 kron direktnega davka, zato so prišli veliki kmetje, ki imajo do 50 birnov posetve, le v tretji razred. V 3. razredu jih je bilo na naši strani 35, pa ti so stali kakor skala. Liberalci še polovico tako zanesljivih nimajo. Ako bi se nekateri, sicer dobri volilci ne pustili sramotno pregovoriti, bi morala biti zmaga naša. Volilci iz Kazaz in iz dobrolske fare so se res hrabro držali, čast jim, dokler imamo še take može, se nam še ni treba trestiti. Najslabše se je pokazala škocijanska fara, kjer je v 2. razredu 9 volilcev in med njimi 8 nasprotnih. Spoznali smo svoje, spoznali nasprotnike, držimo se svojih, ne podpiramo sovragov. Ena tolažba nam še pa vendar ostane, je rekel neki kmet, da nas namreč na sodnji dan ne bodo liberalci sodili, ker bi sicer ne prišel nobeden Slovenec v nebesa.

„Telefonska poročila.“

Geslo: „Udri, udri, mah na mah!“

Dobrlavas. Bismark pride v kratkem k lovaškemu gostilničarju na obisk, da se mu zahvali za njegovo „stram“ vedenje pri občinskih volitvah in mu še posebej zabiči, da sme njegova krčma biti pristopna le gotovim „učenim“ purgarjem in špispurgarjem.

Dobrlavas. Lovaškemu „avsšusu“ je razbil nevesekdo šipo na oknu, in ker so šipe jako drage, spravil ga je s tem docela na beraško palico.

Dobrlavas. Nekateri lovaški razsvitljenci, ki so dné 22. sušca prav negotovih korakov kolo-vratili domov s budim mačkom, so prosili ministra, naj izda razglas, po katerem se mora na vasi vsaka mlaka ne le zagraditi, temveč tudi pokriti in zakleniti z dvojno ključavnico.

Dobrlavas. Uredništvo „Štajerca“ misli ustaviti svoj list dobrolskim svojim tovarišem, ker niso volili kmetov, ampak doktorje, učitelje in kramarje.

Lovanke. Kdor je v denarni stiski, naj se obrne nemudoma na slavnega lovanškega „Millionäršustarja“, ki mu da drage volje brezobrestno posojilo. Ko pa bo prestopil prag njegove hiše, naj se ne ustaši preveč „giftne krote“, ki mu bo prikvala nasproti.

Sele. Ni res, da je učitelj Scheiflinger radi tega izstopil iz občinskega odbora, ker ni bil voljen občinskim svetovalcem; res je marveč, da je odstopil radi tega, ker se je bal zaslužnega križca za „dolgotrajno“ delovanje v občinskem odboru.

Sele. Akoprav je slaba pot, bi imela „dirka“ od cerkve do „Gasthausu zum Terkel“ vršiti se še ta mesec, ker pa se prireditelj te v obče znane dirke boji preveč „sape“, se bo za letos to opustilo.

Vsaka rodbina
naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijačl.

Novičar.

Na Koroškem.

Duhovske zadeve. Cesar je imenoval častnega kanonika v Št. Vidu preč. g. Gabrijel Lex-a za inf. prošta na Virgilijini gori v Brežah. — Prestavljen je kaplan g. Jak. Rozman v Mostiču za provizorja v Zwickenberg.

Šolske zadeve. Razpisano je mesto učitelja v Hodišah do dné 16. aprila. — Prestavljen je učitelj Janez Glančnik iz Šmarjete pri Velikovecu v Trbiž. — Iz šolske službe je stopila učiteljica Ela Tavčar v Hodišah. — Na šoli v Železni Kapli se ne ustanovi četrto učiteljsko mesto, kakor se je zahtevalo. Hoče se pa razdeliti šolski okraj in ustanoviti nove šole na Beli, Obirskem in morda tudi na Reberci. — Novo šolo nameravajo napraviti tudi na Tolstem Vrhu, kjer je že dolgo potrebna, in zasilno šolo na Koprivni. — Na šoli na Radišah smejo prvence sprejemati o veliki noči.

Judeževi groši. Nemški „šulferajn“ je dovolil sledeče podpore: Otroškemu vrtcu v Železni Kapli, šoli v Ukvah za solarje, šoli v Malem Šent-Vidu za vodovod, šoli v Gorjah za knjige. — „Südmärk“ je dala šoli v Zweikirchenu 45 K, v Rublandu 50 K, nekemu posestniku posojilo 600 K in novo ustanovljeni nemčurski posojilnici v Rožeku posojilo 300 K. To kaže, kak namen ima novoustanovljena posojilnica!

Samomori. V Plajberzi se je obesil 21 letni rudar P. Dorfer. — V Gradcu se je ustrelil vojak domačega 7. pešpolka J. Novak. Vzrok: Strah pred kaznijo.

Celovške novice. Koroška hranilnica je letos razdelila od svojega čistega dobička 92.190 kron, samo ne vprašajte, kako! Kmetje od teh darov nimajo skoro nobenega dobička, pač pa najdemo med obdarovanimi „Südmärko“. — 12 starčki, katerim je mil. g. knezoškof veliki četrtek v stolnici umival noge, štejejo vkup 927 let. Najstarejši ima 88, najmlajši 70 let.

Križem sveta.

Književnost. Dotiskane so nove šmarnice: Marija, mati dobrega sveta. Spisal dr. Lav. Gregorec. Dobivajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena izvodu 1 K 80 vin. Po pošti 20 vinarjev več.

Čebelarji pozor! Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Primorsko in Koroško v Ljubljani pričelo je z novim letom izdajati VII. letnik „Slovenskega čebelarja“. Ta list se odlikuje po vsestransko dobri in bogati vsebini in je edini slovenski strokovni list na polju čebelarje. Mremo ga pri tej priliki našim cenjenim bralcem-čebelarjem najtopleje priporočati. Članom zgoraj navedenega društva se pošilja list brezplačno. Udnina znaša 2 K na leto in naj se pošilja upravništvu „Slovenskega čebelarja“ v Ljubljani. Na zahtevanje se pošljejo tudi posamezne številke na ogled. To društvo zavaruje tudi čebelarje svojih članov proti požaru, tatvini in škodi, ki jo povzročijo čebele, če se pošlje poleg udnine še 30 vinarjev zavarovalnine in natančen popis čebeloreje in njene vrednosti.

Iz visokih krogov. Dne 4. t. m. je naš cesar odpotoval z Dunaja v Opatijo, kjer se zdaj muči mnogo visoke gospode, da tam obišče švedskega kralja Oskarja in njegovo ženo in velikega vojvodo luksemburškega. Mučil se je tam en dan. Za sijajen sprejem so se delale velike priprave. — Knjeginja Elizabeta Windischgrätz, hči pokojnega prestolonaslednika Rudolfa, je v Pragi porodila prvega sina. — Nemški cesar Viljem potuje zdaj po Sredozemskem morju. V Neapolju je imel sestanek z laškim kraljem.

Gospodarske stvari.

Obrezovanje sadnega drevja spomladi.

Obrezovanje sadnega drevja v zgodnji spomladi, dokler še drevje ni muzevno, je eno najvažnejših del na sadnem vrtu in vendar, kolikokrat opravljajo ta posel ljudje, ki nimajo za to potrebnega znanja. Ako gospodar sam ne opravlja tega dela, naj ga vsaj nadzoruje, da ne bodo delavci žagali morda vej iz drevja, ki so zanj naravnost potrebne.

Pri obrezovanju je treba odstraniti najpreje vse suhe in kakorkoli bolehe veje. Časih posamezne veje polagoma odumirajo in te odžagajmo ali odrežimo preč, čim preje, tem bolje. Potem odstranimo nepotrebne vodene poganjke, to je vejice, ki rastejo s popolnim veseljem naravnost kvišku, navadno brez postranskih vejic, podobno vrhovim šibicam; pa tudi veje, ki visé pregloboko doli k zemlji, odstranimo. Vse stare vejnate štule gladko odžagajmo ali odsekajmo. To je bolj važno, kot bi se vtegnilo komu zdeti; kajti taki škrelji gnijo in odumirajo vedno globokoje in spravljajo v nevarnost cele zdrave veje in debla. Poreži tudi veje in mladike, ki rastejo noter v drevesno krono. Istotako veje, ki se drgnejo med seboj in naj bi bile na zunaj še tako zdrave videti. Prej ali slej se namreč vsled neprestanega drgnjenja vendarle prikaže rak ali kak podoben nepridiprav.

Slednjič je treba drevo v obče razredčiti, da dobi vsaka veja potrebne ji svetlobe: povsodi, kjer stojé veje pogosto, jih nekaj odreži. Svetloba in zrak morata imeti v notranjo drevesno krono vedno prosto pot, ker se drugače tamkaj napravi le malo cvetnih popkov in še teh malo napravi le slab, malovreden sad. Nekaj je vredno tudi to, da vihar takemu, po pameti razrejenemu drevesu škoduje mnogo manj, kot gostim, grmastim kronam. Posebno za prostostoječe drevje je to zelo važno.

Ni potreba vsako leto drevja razrezati. Sploh zadostuje, ako to storimo na vsaki dve leti ali tri leta. Seveda bode treba v močno podivjanem sadnem vrtu večkrat prijeti za žago kot v skrbno gojenem sadovnjaku. Pri obrezovanju moramo paziti na to, da napravimo rane kolikor mož majhne, da ne puščamo vejnatih štul stati, nasprotno pa tudi ne smemo zarezavati pregloboko v deblo, vse kar je prav.

Če je le mogoče, dajmo vse večje rane lepo obrezati z ostrim nožem in namažimo jih s kakim dobrim drevesnim voskom.

Pri večjih nasadih se na ta način nabere precej lesa skupaj. Večkrat je tudi treba kako popolnoma zdravo drevo odstraniti. Vsega takega sadnega lesa, ki še ni popolnoma suh, je za kurjavo zelo škoda. Naši sadni lesovi imajo namreč brez izjeme zelo dragocen les, ki se rabi in zelo išče za mnogo rečij. Spomnim le na jabolčni les za sadne stiskalnice ali celo na hrusev les, ki se najraje rabi za izdelovanje risalnega orodja, ravnil in tako dalje, ker se ne zvija. Na ta način nam daje sadno drevo tudi še v svoji smrti znaten dohodek.

„Nár. Gosp.“

Izvrsten okus dobi kava, ako ji pri-mešate

VYDROVE ŽITNE KAVE.

Poskusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 vinarjev franko.

Vydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

Vabila.

Hranilnica in posojilnica v Klečah imela bode svoj občni zbor v nedeljo, dné 10. aprila 1904, ob 3. uri popoldne, v svoji lastni hiši v Podravljah s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o letnem delovanju. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev računskih pregledovalcev. 5. Razni nasveti. Ako bi ob določenih uri ne bilo zbranih zadostno število udov z glavnimi deleži, se vrši zborovanje uro pozneje ob vsakem številu zbranih udov. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Hranilnica in posojilnica v Hodišah ima svoj letni občni zbor na belo nedeljo dne 10. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni pri Kramarju v Hodišah s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnika o delovanju posojilnice. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Volitev novega odbora. 4. Razni nasveti. — K obilni udeležbi vabi uljudno vse ude

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti Vrh in okolico priredi na belo nedeljo dne 10. aprila v gostilni „pri Ehleitnerju“ pri Fari svoje letno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Govor: Slovenci spoštujemo svoj jezik! 3. Govor: Vpliv starišev na vzgojo otrok. 4. Slučajnosti. 5. Volitev odbora. 6. Prosta zabava s petjem. — Slovenci in Slovenke, pridite prav v obilnem številu. Začetek ob 3. uri popoldne.

Načelnštvo.

Loterijske številke od 2. aprila 1904.

Trst 34 3 52 18 45
Linc 77 11 86 49 71

NAZNANILA.

Na Lisni gori se bo obhajala v spomin stoletnice posvečevanja romarske cerkve od 9. aprila zvečer, do 12. aprila zjutraj tridnevna pobožnost.

Obisk romarske cerkve s sprejemom sv. zakramentov je združen s popolnim odpustkom. K izvanredni pobožnosti vabi obiskovalce te božje poti **cerkveno predstojništvo**.

Posestvo čisto v bližini gradjenja nove železnice!

Hiša s 3 sobami, kuhinjo in hlevom s pripadajočo potrebnostjo, se dá s 1. majem t. l. ceno v najem. Pojasnila daje U. Sablatnig v Št. Rupertu pri Celovcu, Gartengasse št. 7.

Kmetija na prodaj.

Cerkveno predstojništvo v Logavasi, pošta Vrba, prodá iz proste roke p. d. Jurijevo kmetijo na Žopračah. C. kr. sodnija v Rožku je cenila kmetijo s sledečimi najnižjimi cenami: Hiša 1100 kron; skedenj in hlev 900 K, oboje zidano in v najboljšem stanu in novo pokrito; drvarnica in svinjski hlevci 250 K; bučeljnjak 16 K; njive: 2 ha, 24 a, 62 m² po 4 vin., 898 K 48 vin.; travniki: 82 ar, 97 m² po 4 vin. 337 K 88 vin.; vrt: 13 ar, 67 m² po 12 vin. 164 K 04 vin.; pašniki: 39 ar po 3 vin. 119 K 96 vin.; gozd (deloma za posekati) 4 ha 31 ar 4 m² po 4 vin. 1724 K 96 vin.; zapaščina: omare, stoli, vozovi, poljsko orodje itd. vkup 184 K 40 vin. Celotna svóta: 5739 K 70 v. Kmetija je v ravnini, 1/2 ure od Vrbe, znanega letovišča in kopeli, oddaljeno. Najnižja ponudba je 6000 kron. Kupci naj se oglašijo do 20. aprila 1904 pri župnijskem uradu v Logavasi, pošta Vrba.

Župnijski urad Logavas,
dne 30. marca 1904.

Stef. Singer, župnik.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima v svoji zalogi in priporoča v naročevanje naslednje tiskovine:

Za občinske urade:

Poselske knjizice vsled poselskega reda za vojvodino Koroško z dné 19. sušca 1874 z dodatkom k poselskemu redu, v slovensko-nemškem jeziku, 8°, 65 strani, vezan izvod 24 vinarjev.

Knjizice za občinske doklade, slovensko-nemške, 100 vezanih izvodov 6 kron.

Postava iz dné 10. roznika 1894. leta, s katero se nadatek ali likof kmetijskih poslov uravná, v slovensko-nemškem jeziku, 100 komadov 4 kron.

Nadatek izkaznice (likofni listi), slovensko-nemški, 100 komadov 1 krona.

Domovinski list, slovensko-nemški, folio, 100 komadov 2 kroni 40 vinarjev.

Spričevalo ubožstva, slovensko-nemški, folio, 100 komadov 2 kroni.

Mrtvaški ogledni list, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 60 vinarjev.

Prejemni list, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 60 vinarjev.

Poziv gledé tožb, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 20 vinarjev.

Poziv gledé opravičenj, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 20 vinarjev.

Živinoogledni zapisnik, folio, cele pole s poprečnimi črtami, 50 pol 2 kroni.

Živinoogledni list, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 20 vinarjev.

Dovoljenje za godbo, folio, 100 komadov 1 krona 60 vinarjev.

Glasovnica za volitev občinskih odbornikov (na barvastem papirju), v slovensko-nemškem jeziku, 4°, 100 komadov 1 krona 40 vinarjev.

Glasovnica za volitev namestnikov v občinski odbor (na belem papirju), v slovensko-nemškem jeziku, 4°, 100 komadov 1 krona 20 vinarjev.

Pooblastila za občinske volitve, slovenska in nemška, folio, 100 komadov 1 krona 60 vinarjev.

Dolžno pismo za posojilnice, 3 strani folio, 100 pol 4 kron.

Za krajne šolske sovete:

Šolska naznanila (Schulnachrichten), slovensko-nemška, folio, 100 komadov 2 kroni.

Vabila k sejam krajnega šolskega sveta, 4°, 100 komadov 1 krona.

Pozivnice zaradi šolskih zamud v smislu §§ 27. do 29. šolske postave z dné 1. prosinca 1870. l., 4°, 100 komadov 1 krona.

Opomin za oglašanje za šolo godnih otrok v smislu § 25. postave z dné 17. prosinca 1870. l., 100 komadov 1 krona.

Mali računar za I. razred ljudskih šol. Navod, kako naj učitelj prvošolce po pripovedih računati uč. Po nižji ceni 1 komad 60 vinarjev, po pošti 10 vinarjev več.

Za župnijske urade:

Mali katekizem, kartoniran iztis 30 vinarjev.

Srednji katekizem, kartoniran iztis 64 vinarjev.

Veliki katekizem, kartoniran iztis 80 vinarjev.

Cecilija. Cerkevna pesmarica, I. in II. del. (Uredil Anton Foerster.) — Velja za ude broširan iztis vsakega dela 1 krono, v 1/2 prt vezan 1 krono 40 vinarjev, v prt 1 krono 80 vinarjev, v 1/2 usnji 2 kroni; za ne ude in po knjigarnah velja broširan iztis 1 krono 40 vinarjev, v 1/2 prt vezan 1 krono 80 vinarjev, v prt 2 kroni 20 vinarjev, v 1/2 usnji 2 kroni 40 vinarjev. Poštne je plačati za posamezne iztise 30 vinarjev še posebej.

Litanije presv. Srca Jezusovega s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu; 25 komadov 90 vinarjev (po pošti 10 vinarjev več); 50 komadov 1 krona 60 vinarjev (po pošti 20 vinarjev več); 100 komadov 2 kroni 80 vinarjev (po pošti 30 vinarjev več).

Za spomladno in poletno dobo!

Svoji k svojim!

Krščanska in slovanska tvrdka!

Tovarniško skladišče najboljšega češkega sukna, tvornica najraznejših tkanin.

Ček. št. v. c. kr.

poštne hranilnice:
814.140.

Štefan Skaličsky v Česki Skalici (Česko).

Brzojavni naslov:

Skaličsky
Česka Skalica.

Opozorjam velečastno duhovščino, slavno učiteljstvo in častite gospodinje na svoje veliko tovarniško skladišče pristnega češkega sukna vseh vrst, barv in cen. Velika zaloga črnega sukna za talarje in salonske obleke. Velik sklad pristnega češkega lodenskega sukna za sportne in turistične obleke. Proizvajam v lastni tkalski tovarni iz pristnih čeških lanenih snovi vse vrste belih in barvastih tkanin, ki so jako trpežne, se dádó prati ter nikdar ne izgubé barve, kot n. pr. preproge za postelje, mize, kredence, okna, ročnike, priprave za svatbe, prama platno za srajce, jopiče, spodnje obleke i. t. d., izdelke iz damasta, šifona, širtinga, kanafasa in grizeta. Bogata izbor sefira za damske kostime.

Na željo obilna vzorkovnica sukénj in tkanin za moške in ženske potrebe zastonj in franko. Razpošilja se v najmanjših količinah ter dopisuje se v slovenskem jeziku.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želočenih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadohu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo

izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smeje radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja a naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstorica se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducate (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilja Mamič, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljančič, seljak itd.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena 1. 1360.

Zdravje je največje bogastvo!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese Izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme za vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavolje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjizice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dné vloge do dné vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.